

לאה גולדברג באיור של רוני סומק שיוצג בערב. המחוג הפנימי שלה עוצר על שעה של צער

הקופירייטריית של הנפש

במלאת 50 למותה של לאה גולדברג יתקיים ערב יוצא דופן שיתמודד גם עם האופן חסר הרחמים שבו כתבה על עצמה. הציורים של רוני סומק, שילוו אותה, יהפכו לתערוכה

מאיה נחום שחל

"לאה גולדברג לימדה אותי שהחוק הראשון של השירה הוא שאין חוקים", אומר המשורר רוני סומק שידבר על שירי האהבה שלה בערב "לאה G", לציון 50 שנה למותה, שיתקיים ביום שלישי הזה וביום חמישי, 13 בפברואר, במשכנות שאננים בירושלים. באירוע יופיעו גם מוזיקאיות שיבצעו משיריה, השחקנית לאורה ריבלין, ד"ר אפרת מישורי ופרופ' אריאל הירשפלד, שידבר על שירתה המאוחרת.

"היא כתבה על תחושה של זיקנה וסוף הרבה לפני שהיתה זקנה", אומר הירשפלד. "למעשה, היא לא הגיעה לגיל זיקנה, כי היא נפטרה בת 58 ובמשך יותר מ-20 שנה היא כתבה שירים שקראה להם 'שירים מאוחרים', ואני אדבר על התחור שהזאת של זיקנה בטרם עת". הסיבה לכתיבת השירים המאוחרים, לפי הירשפלד, "זה צד דיכאוני באישיותה. היא היתה אדם כל כך מורכב ומשכיל, ואולי זה הפך אותה למבוגרת בטרם עת". גולדברג, ממשיך הירשפלד, "היתה

מעצמה ספרותית של אשה אחת: משוררת, סופרת לילדים ומבוגרים, מתרגמת חשובה ופרופ' לספרות שלימדה באקדמיה. ביציאתה יש משהו נשי אך גם אוניברסלי".

"אחד השירים הראשונים שקראתי

צילום: תומי הרבי

רוני סומק: גולדברג כתבה על אשה לא יפה בת 22. היא היתה בעיניי הרבה יותר פוטוגנית בכך שהיא לא התאפרה בשירים שלה ולא עשתה בוטוקס"

התחיל בשורה 'את אשה לא יפה בת 22, נר כבוי על שולחן שבת', והייתי בהלם שבן אדם מסוגל להסתכל בראי ולראות את הדברים כפי שהם ולתרגם אותם מה ראש לנייר", מספר סומק. "הייתי בן 17 ואהבתי את האומץ שלה, שהיא יכולה לכתוב 'קללה נמרצת שבה קוללתי שה' תמימים קוראים לה אהבה'. משפטים של קופירייטר של הנפש".

סומק אומר שגולדברג לא השפיעה על הכתיבה שלו באופן ישיר, אבל בספרו "נקמת הילד המגמגם" יש שיר שנקרא "מכתב ללאה גולדברג": "כשאני מסתכל אחורה אני רואה שלקטר שלי חיברתי קרונות כמו יהודה עמיחי, דוד אבידן ויונה וולך, ולאה היא משהו שאני רואה מהחלון. היא השפיעה עליי בצורה שרציתי לצייר בעקבות השירים שלה". האיורים של סומק ילוו את הערב, ובהמשך יהפכו לתערוכה שתנודד בספריות. "הדבר הכי בולט זה האומץ שלה לבטל את המילימטר שבין האישי והשירי, היא חשופה מאוד. אם אלתרמן כתב על דמות האשה המושלמת 'עוד אבוא אל סיפך',

האשה הגדולה מהחלומות, גולדברג כתבה על אשה לא יפה בת 22. היא היתה בעיניי הרבה יותר פוטוגנית בכך שהיא לא התאפרה בשירים שלה ולא עשתה בוטוקס". את השירים של גולדברג, על פי סומק, אי אפשר לתלות במוזיאון של האהבה כי תמיד היא תקרא לאהבה קללה. אחד השירים שעליהם ידבר הוא "הכוכבים יפים מאוד פעמונים קטנים" שבו היא כותבת "הכוכבים יפים מאוד גם הלילה ליל יגוני". "מצד אחד, היא מתפעלת מהטבע ומראה כמה הדברים יפים, אבל מצד שני, פתאום גם מראה שה' מחוג הפנימי שלה עוצר על שעה של צער. בעיניי זו בחורה שמנסה לטפס על האורסט של האהבה בנעלי עקב".

מכתב ללאה גולדברג

הגפרורים שהדלקת עדין מאירים את בדידותה של המלה שנפסלה מן השירים. האמנם? בשולי הענן שהורשת לי רואים פי החק הראשון של השירה הוא שאין חקים.

(רוני סומק, מתוך: "נקמת הילד המגמגם")